

แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรตำบลโคกโคเต่า

อำเภอเมืองสุพรรณบุรี

สำนักงานเกษตรจังหวัดสุพรรณบุรี

กรมส่งเสริมการเกษตร

พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕

คำนำ

แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล จัดทำขึ้นเพื่อให้รับทราบปัญหาและความต้องการของชุมชน โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาตำบลร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาการเกษตร ที่เกิดจากความต้องการของชุมชน โดยมีการจัดทำให้ ครอบคลุมตามประเด็นยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ทุกด้าน เพื่อจัดทำเป็นแผนพัฒนาการเกษตร ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕ บรรจุไว้ในแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการเกษตร อย่างยั่งยืนต่อไป

แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ ต้องขอขอบคุณองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล หน่วยงานราชการต่างๆ และผู้นำท้องถิ่นทุกคนที่มีส่วนร่วมในการจัดทำ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่บุคคลที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่น และผู้สนใจต่อไป

นางกาญจนา พัฒักษ์

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลโคกโคเฒ่า

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญภาพ	ค
สารบัญตาราง	ง
บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป	๑
๑.๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	๑
๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)	๒
๑.๓ สภาพภูมิอากาศ	๕
๑.๔ เส้นทางคมนาคม	๗
๑.๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	๗
๑.๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม	๘
๑.๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)	๑๐
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบล	๑๑
๒.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของตำบล	๑๑
๒.๒ การจัดทำ TOWS Matrix	๒๐
บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับตำบล	๒๓
๓.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช ปศุสัตว์ ประมง)	๒๓
๓.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	๒๓
๓.๓ พัฒนาพื้นที่ และทรัพยากรการเกษตร	๒๓
ภาคผนวก	๒๗
- โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานสินค้าเกษตร (GAP)	๒๘
- โครงการส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อควบคุมศัตรูพืช....	๓๐
- โครงการพัฒนาการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน	๓๒
- โครงการการผลิตสารชีวภาพเพื่อลดการเผาตอซังข้าว	๓๖

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ ๑	แผนที่แสดงที่ตั้งหมู่บ้านของตำบลโคกโคเต่า อำเภอเมืองสุพรรณบุรี	๑
ภาพที่ ๒	แผนที่จุดดินตำบลโคกโคเต่า อำเภอเมืองสุพรรณบุรี	๒
ภาพที่ ๓	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกพืช ตำบลโคกโคเต่า อำเภอเมืองสุพรรณบุรี	๕
ภาพที่ ๔	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตำบลโคกโคเต่าอำเภอเมืองสุพรรณบุรี	๑๓

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ ๑	อุณหภูมิย้อนหลัง ๓ ปี ของพื้นที่อำเภอเมืองสุพรรณบุรี	๓
ตารางที่ ๒	ข้อมูลปริมาณน้ำฝนในรอบ ๕ ปีของพื้นที่อำเภอเมืองสุพรรณบุรี	๓
ตารางที่ ๓	รายละเอียดจำนวนประชากรตำบลโคกโคเต่า อำเภอเมืองสุพรรณบุรี	๖
ตารางที่ ๔	ข้อมูลพื้นที่ถือครองระดับตำบลโคกโคเต่า อำเภอเมืองสุพรรณบุรี	๘
ตารางที่ ๕	ปฏิทินกิจกรรมในการดูแลปลูกพืช	๑๓
ตารางที่ ๖	ผลผลิตเฉลี่ย ราคา ต้นทุนการผลิต	๑๔
ตารางที่ ๗	ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหา แนวทางการแก้ไข	๑๕
ตารางที่ ๘	สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล	๒๔

บทที่ ๑

ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑.๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

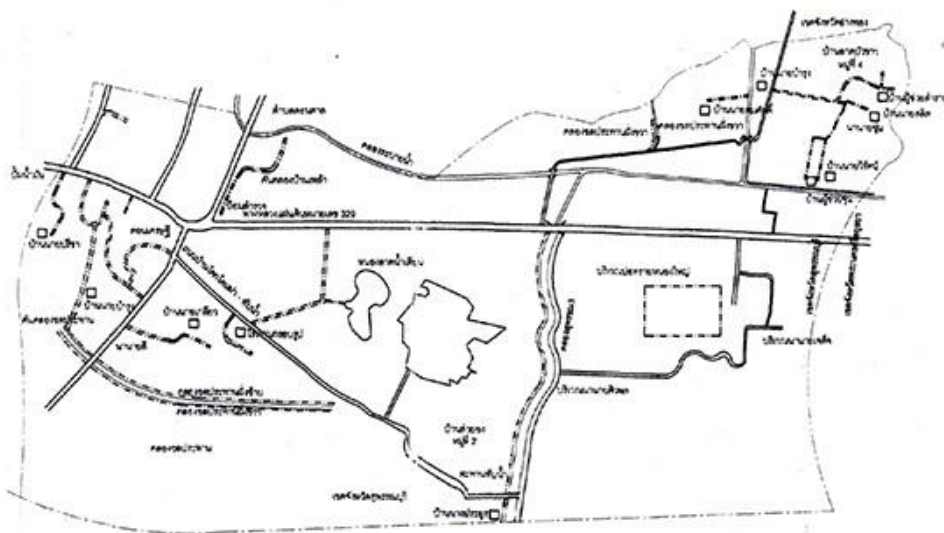
ตำบลโคกโคเฒ่า อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอเมืองสุพรรณบุรี ไปทางทิศตะวันออกประมาณ ๘ กิโลเมตร สามารถเดินทางติดต่อได้โดยถนนสายสุพรรณ-ป่าโมก และถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๔๐ มีเนื้อที่ทั้งหมด ประมาณ ๒๖.๐ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๑๖,๒๕๐ ไร่ มีจำนวนหมู่บ้านทั้งหมด ๔ หมู่บ้าน

ทิศเหนือ ติดต่อกับตำบลดอนตาล อำเภอเมืองสุพรรณบุรี, ตำบลไผ่ขวาง อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลจรเข้มหาญ ตำบลโคกคราม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลนาคู อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลไผ่ขวาง ,ตำบลท่าระหัด อำเภอเมืองสุพรรณบุรี

แผนที่ตำบลโคกโคเฒ่า

ภาพที่ ๑ ขอบเขตการปกครองของ ตำบลโคกโคเฒ่า แบ่งเป็น ๔ หมู่บ้าน

โดยมี นายอรุณ พานทอง คำนันคนปัจจุบัน ซึ่งการปกครองออกเป็น ๔ หมู่บ้าน ประกอบด้วย

หมู่ที่ ๑ บ้านโคกโคเฒ่า	โดยมี นายวิโรจน์ คงดี	ดำรงตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๒ บ้านลำยาง	โดยมี นายพรเพชร แก้วเกตุ	ดำรงตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๓ บ้านสามหนอง	โดยมี นายอรุณ พานทอง	ดำรงตำแหน่ง คำนัน
หมู่ที่ ๔ บ้านลาดบัวขาว	โดยมี นายศิริชัย สุขเกษม	ดำรงตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้าน

๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพพื้นที่ในตำบลโคกโคเฒ่า มีลักษณะสภาพเป็นพื้นที่ราบลุ่ม ๗๐% เป็นที่ดอนประมาณ ๓๐% ของพื้นที่ทั้งหมดรวมทั้งคลองส่งน้ำของชลประทานผ่านทุกหมู่บ้าน เป็นพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซาก น้ำจะท่วมประมาณเดือน กันยายน – พฤศจิกายน ของทุกปี

๑.๒.๑ ข้อมูลกลุ่มชุดดิน ความเหมาะสมของดินและคุณภาพดิน

ที่มา สถานีพัฒนาที่ดิน จังหวัดสุพรรณบุรี

ภาพที่ ๒ แสดงแผนที่ชุดดินตำบลโคกโคเฒ่า อำเภอเมืองสุพรรณบุรี

- ลักษณะชุดดินและความเหมาะสมของชุดดิน

ตำบลโคกโคเฒ่า มีกลุ่มชุดดิน จำนวน ๒ ชุด

๑. ชุดดินอยุธยา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว

๒. ชุดดินบางเลน โดยมีรายละเอียดดังนี้

กลุ่มชุดดินที่ ๒

ลักษณะเด่น กลุ่มดินเหนียวลึกมาก ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก อาจพบจุดประสีเหลืองฟาง ข้าวของสารประกอบกำมะถันลึกกว่า ๑๐๐ ซม. จากผิวดิน การระบายน้ำเลว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

สมบัติของดิน ลักษณะและสมบัติของดิน เป็นดินลึกมาก ดินบนเป็นดินเหนียว สีเทาเข้ม ปฏิกริยาดินเป็นกรดปานกลาง (pH ๖.๐) ดินล่างตอนบนเป็นดินเหนียวมีสีเทา สีน้ำตาลปนเทาหรือสีเทาน้ำตาล มีจุดประสีแดง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัด (pH ๕.๕) และพบจุดประสีเหลืองฟางข้าวที่ความลึก ๑๐๐-๑๕๐ ซม. จะพบผลึกของแร่ยิปซัมและรอยไถลระหว่างชั้นดินบนและดินล่าง ดินมีกำมะถัน สูงและปฏิกริยาดินเป็นกรดจัด มากถึงเป็นกรดจัด (pH ๔.๕-๕.๐) ชุดดินที่คล้ายคลึงกัน ชุดดินมหาโพธิ์ ชุดดินบางเขน ชุดดินรังสิต ชุดดิน องค์กรักษ์ ชุดดินเสนา และ ชุดดินบางเลน

ข้อจำกัดการใช้ประโยชน์ ดินเป็นกรดจัด ทำให้พืชไม่สามารถใช้แร่ธาตุที่มีอยู่ในดินตามธรรมชาติ ได้อย่างเต็มที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งฟอสฟอรัส

การใช้ประโยชน์ ข้อเสนอแนะในการใช้ประโยชน์ ทำนา ต้องแก้สภาพกรดของดินโดยใช้ปูน มาร์ล จะทำให้พืชใช้ธาตุอาหารในดินได้อย่างเต็มที่

ปัญหา ดินเป็นกรดจัดมาก ทำให้เกิดการตรึงธาตุอาหารและปลดปล่อยสารที่เป็นพิษต่อพืช โครงสร้างแน่นทึบ ดินแห้งแข็งและแตกกระแหง ทำให้ไถพรวนยาก คุณภาพน้ำเป็นกรดจัดมาก ขาดแคลนแหล่ง น้ำจืด และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกข้าว ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ลดและควบคุมความเป็นกรดจัดมากของ ดินด้วยวัสดุปูน ๕๐๐ กิโลกรัม/ไร่ หว่านให้ทั่วแปลงปลูก ไถกลบตอซัง ปล่อยไ่ว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืช ปุ๋ยสด (หว่านโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยทิ้งไ่ว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๐ วัน พัฒนา แหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ ๒ หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว ไถกลบตอซัง และทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร มีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ ก่อนยกร่อง ควรแยกหน้าดินมาทับบนดินที่ขุดมาจากร่องคูน้ำ หว่านวัสดุปูน ๕๐๐ กิโลกรัม/ไร่ บนสันร่องและร่องคูน้ำ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ย อินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับวัสดุปูน ๕ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและหลังเก็บเกี่ยวผลผลิต

ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก ไม้ใช้ในช่วงที่พืชขาดน้ำ ล้างและควบคุมไม่ให้ดินเกิดกรดเพิ่มขึ้น เมื่อดินเป็นกรดเพิ่มขึ้น หวานด้วยวัสดุปูน ๕๐๐ กิโลกรัม/ไร่

กลุ่มชุดดินที่ ๓

ลักษณะเด่น กลุ่มดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนน้ำกร่อย อาจพบชั้นดินเลนของตะกอนน้ำทะเลที่ไม่มีศักยภาพก่อให้เกิดเป็นดินกรดกำมะถันภายในความลึก ๑๕๐ ซม. จากผิวดิน ปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง การระบายน้ำเลว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลางถึงสูง

สมบัติของดิน ป็นดินลึก ดินบนเป็นดินเหนียวปนทรายแป้ง สีดำหรือสีเทา ปฏิกริยาดิน เป็นกลางถึงเป็นด่างเล็กน้อย (pH ๗.๐-๘.๐) ดินบนตอนล่างเป็นดินเหนียว สีเทาปนน้ำตาลอ่อนสีเทาหรือสีเทาปนเขียวมะกอก มีจุดประสีน้ำตาลปนเขียวและสีน้ำตาลปนเหลือง ปฏิกริยาดินเป็นด่างปานกลาง (pH ๘.๐) ดินล่างตอนล่างเนื้อดินเป็นดินเหนียว สีเทาปนน้ำตาลหรือสีน้ำตาลปนเทา มีจุดประสีน้ำตาลปนเหลือง ปฏิกริยาดินเป็นด่างปานกลาง (pH ๘.๐) ในดินล่างลึกลงไปจะพบดินเลนสีน้ำเงินมีปริมาณกำมะถันต่ำ จะพบรอย ภูเขาไฟ และผลึกยิปซัม

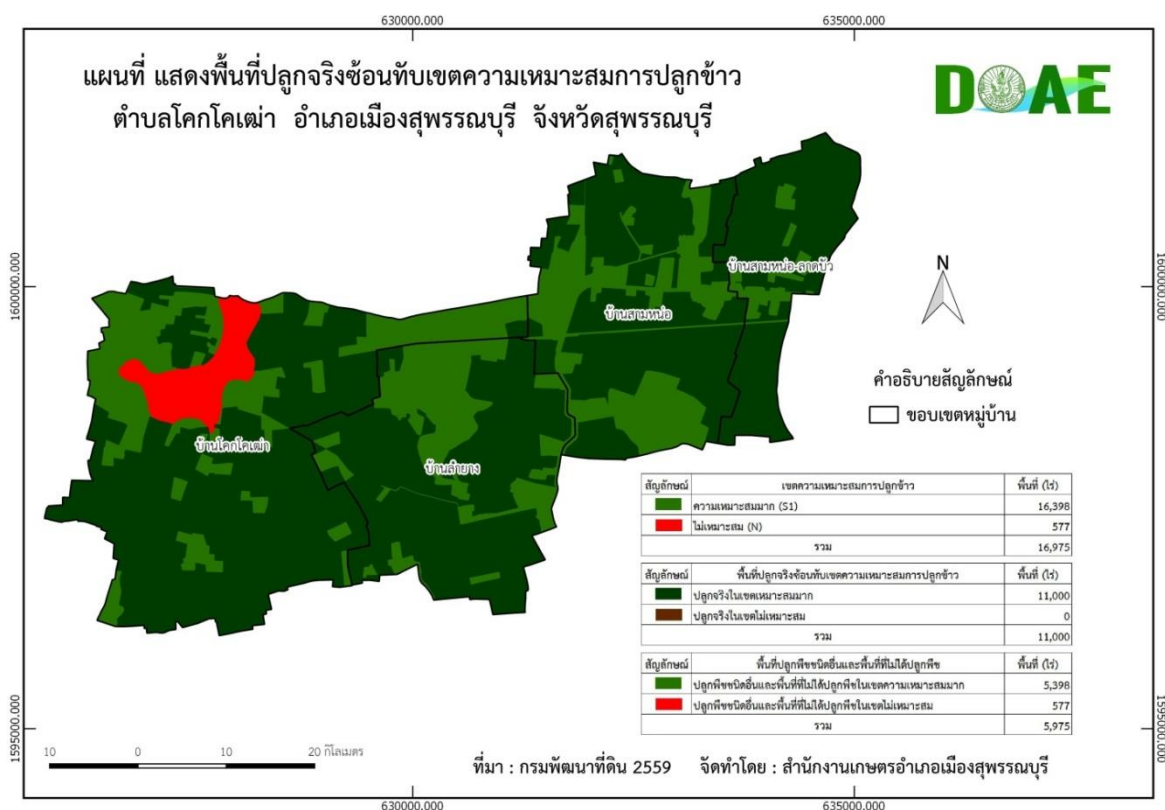
การใช้ประโยชน์ ทำนา ควรใส่ปุ๋ยอินทรีย์ เช่น ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก เพื่อเพิ่มผลผลิตให้สูงขึ้น

ปัญหา โครงสร้างแน่นทึบ ดินแห้งแข็งและแตกกระแหง ทำให้ไถพรวนยาก บางพื้นที่อาจพบชั้นดินเลนที่มีเกลือสะสมอยู่ในดินล่าง และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกข้าว ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยทิ้งไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๐ วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ ๒ หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร หรือถึงชั้นดินเลน ร่องแปลงปลูกอยู่สูงจากระดับน้ำที่เคยท่วมหรือมีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑๕-๒๕ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ภาพที่ ๓ แสดงแผนที่แสดงพื้นที่ปลูกพืช ตำบลโคกโคเต่า อำเภอเมืองสุพรรณบุรี

๑.๓. สภาพภูมิอากาศ

สภาพอากาศโดยทั่วไปของตำบลโคกโคเต่า มีลักษณะแบบร้อนชื้น ซึ่งในฤดูร้อนได้รับอิทธิพลจากลมตะวันออกเฉียงเหนือและลมฝ่ายใต้พัดผ่าน ตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ส่วนในฤดูฝนได้รับอิทธิพลจากมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคม ถึงกลางเดือนตุลาคม และฤดูหนาวได้รับอิทธิพลจากมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ตั้งแต่เดือนตุลาคม ถึงเดือนกุมภาพันธ์

๑.๓.๑ อุณหภูมิ

ตารางที่ ๑ อุณหภูมิย้อนหลัง ๓ ปี ของพื้นที่อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ปี	อุณหภูมิ (C°)						เฉลี่ย (C°)	
	๒๕๕๙		๒๕๖๐		๒๕๖๑			
	เดือน	สูงสุด	ต่ำสุด	สูงสุด	ต่ำสุด	สูงสุด	ต่ำสุด	สูงสุด
อุณหภูมิเฉลี่ย (C°)	๓๗.๗๘	๒๐.๘๑	๓๖.๘๕	๒๑.๗๑	๓๖.๗๓	๒๑.๖๘	๓๗.๑๒	๒๑.๔๐
๑. มกราคม	๓๖.๔๐	๑๔.๓๐	๓๓.๘๐	๒๐.๐๐	๓๕.๑๐	๑๖.๔๐	๓๕.๑๐	๑๖.๙๐
๒. กุมภาพันธ์	๓๖.๗๐	๑๓.๕๐	๓๖.๙๐	๑๘.๐๐	๓๕.๙๐	๑๘.๐๐	๓๖.๕๐	๑๖.๕๐
๓. มีนาคม	๔๑.๐๐	๑๙.๐๐	๓๙.๐๐	๒๐.๘๐	๓๗.๕๐	๒๑.๒๐	๓๙.๑๗	๒๐.๓๓
๔. เมษายน	๔๒.๒๐	๒๔.๐๐	๓๙.๒๐	๒๔.๒๐	๓๙.๖๐	๒๐.๖๐	๔๐.๓๓	๒๒.๙๓
๕. พฤษภาคม	๔๒.๐๐	๒๔.๘๐	๔๐.๓๐	๒๒.๙๐	๓๗.๖๐	๒๓.๖๐	๓๙.๙๗	๒๓.๗๗
๖. มิถุนายน	๓๘.๖๐	๒๒.๕๐	๓๖.๖๐	๒๕.๔๐	๓๗.๒๐	๒๔.๐๐	๓๗.๔๗	๒๓.๙๗
๗. กรกฎาคม	๓๗.๒๐	๒๒.๙๐	๓๖.๘๐	๒๔.๔๐	๓๕.๗๐	๒๔.๕๐	๓๖.๕๗	๒๓.๙๓
๘. สิงหาคม	๓๗.๓๐	๒๓.๐๐	๓๗.๒๐	๒๒.๙๐	๓๖.๕๐	๒๔.๓๐	๓๗.๐๐	๒๓.๔๐
๙. กันยายน	๓๖.๘๐	๒๓.๑๐	๓๗.๓๐	๒๔.๘๐	๓๗.๓๐	๒๓.๙๐	๓๗.๑๓	๒๓.๙๓
๑๐. ตุลาคม	๓๕.๕๐	๒๒.๑๐	๓๖.๐๐	๒๒.๑๐	๓๖.๔๐	๒๒.๙๐	๓๕.๙๗	๒๒.๓๗
๑๑. พฤศจิกายน	๓๔.๗๐	๒๑.๗๐	๓๔.๕๐	๒๐.๖๐	๓๖.๑๐	๒๐.๐๐	๓๕.๑๐	๒๐.๗๗
๑๒. ธันวาคม	๓๕.๐๐	๑๘.๘๐	๓๔.๖๐	๑๔.๔๐	๓๕.๙๐	๒๐.๘๐	๓๕.๑๗	๑๘.๐๐

๑.๓.๒ ปริมาณน้ำในรอบปี

ตารางที่ ๒ ข้อมูลปริมาณน้ำฝนในรอบ ๕ ปีของพื้นที่อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ปี เดือน	ปริมาณน้ำฝนที่ตก (มม.)					รวม (มม.)	เฉลี่ย (มม.)
	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑		
ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย (มม.)	๗๙.๔๗๕	๘๐.๐๕๐	๙๐.๙๐๘๓	๑๑๔.๖๓๓	๗๕.๑๕๘๓	๔๔๐.๒๒๕	๘๘.๐๔๕
ปริมาณน้ำฝนรวม (มม.)	๙๕๓.๗	๙๖๐.๖	๑๐๙๐.๙	๑๓๗๕.๖	๙๐๑.๙	๕๒๘๒.๗	๑๐๕๖.๕๔
๑. มกราคม	๐.๐	๑๑.๕	๔๘.๗	๑๔.๐	๐.๔	๗๔.๖	๑๔.๙๒
๒. กุมภาพันธ์	๐.๐	๐.๐	๐.๐	๐.๐	๕.๓	๕.๓	๑.๐๖
๓. มีนาคม	๐.๐	๕๙.๔	๔๐.๒	๙๖.๙	๔๕.๐	๒๔๑.๕	๔๘.๓
๔. เมษายน	๗๖	๑๐๐.๗	๐.๐	๑๙.๗	๑๐๕.๕	๓๐๑.๙	๖๐.๓๘
๕. พฤษภาคม	๓๘	๘.๕	๑๑๕.๒	๒๕๕.๑	๑๓๗.๗	๕๕๓.๕	๑๑๐.๗
๖. มิถุนายน	๖๐.๒	๖๖.๑	๑๘๔.๙	๔๒.๔	๖๗.๙	๔๒๑.๕	๘๔.๓
๗. กรกฎาคม	๖๕.๘	๑๐๓.๓	๑๕๗.๐	๑๙๒.๒	๕๒.๔	๕๗๐.๗	๑๑๔.๑๔

ปี เดือน	ปริมาณน้ำฝนที่ตก (มม.)					รวม (มม.)	เฉลี่ย (มม.)
	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑		
๘. สิงหาคม	๑๕๑.๙	๑๐๙.๐	๑๐๐.๒	๓๒๐.๒	๘๒.๘	๗๖๔.๑	๑๕๒.๘๒
๙. กันยายน	๒๙๑.๗	๓๒๐.๔	๑๐๙.๙	๕๕.๙	๑๘๔.๓	๙๖๒.๒	๑๙๒.๔๔
๑๐. ตุลาคม	๑๓๘	๑๑๐	๒๔๕.๘	๓๐๔.๕	๑๘๖.๒	๙๘๔.๕	๑๙๖.๙
๑๑. พฤศจิกายน	๑๒๘.๙	๗๑.๗	๘๘.๔	๔๓.๘	๑๖.๓	๓๔๙.๑	๖๙.๘๒
๑๒. ธันวาคม	๓.๒	๐.๐	๐.๖	๓๑.๙	๑๘.๑	๕๓.๘	๑๐.๗๖

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาสุพรรณบุรี ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๒

๑.๔ เส้นทางคมนาคม

ตำบลโคกโคเฒ่า มีเส้นทางคมนาคมที่สะดวกและรวดเร็ว ส่วนใหญ่จะมีลักษณะเป็นทางลาดยางแอสฟัลท์ และคอนกรีตเสริมเหล็กมาตรฐาน

๑. ถนนทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข ๓๒๙ ผ่านตำบลโคกโคเฒ่า เข้าสู่เขตอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
๒. ถนนทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข ๓๔๕๑ ผ่านตำบลท่าระหัด ไร่ขวาง และ โคกโคเฒ่า
๓. ถนนลาดยางกรมโยธาธิการ หมายเลข สพ. ๒๐๑๔ (บ้านไผ่เกาะโพธิ์งาม – บ้านคันลำ)
๔. ถนนลาดยางกรมโยธาธิการ หมายเลข สพ.๒๐๕๑ (บ้านสามก๊ก – วัดหนองสุวรรณ)
๕. ถนนลาดยางกรมโยธาธิการ หมายเลข สพ. ๒๐๕๑ (บ้านโคกโคเฒ่า – บ้านทับน้ำ)
๖. ภายในตำบล มีรถโดยสารประจำทาง รถสองแถวสายไร่ขวาง - ลาดตาล วิ่งให้บริการ

๑.๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

ตำบลโคกโคเฒ่า มีแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรกรรม และเพื่อการอุปโภค บริโภคทั้งที่เป็นแหล่งน้ำที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และสร้างขึ้นใหม่

แหล่งน้ำพัฒนาเพื่อการเกษตร ประกอบด้วย

- โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาโพธิ์พระยา จะส่งน้ำสำหรับการเพาะปลูกพืช และอุปโภคบริโภคให้กับเกษตรกรในเขตพื้นที่หมู่ที่ ๑ และหมู่ที่ ๒ บางส่วนโดยผ่านคลองส่งน้ำหนึ่งซ้าย
- โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาชั้นสูตร จะส่งน้ำสำหรับการเพาะปลูกพืช และอุปโภคบริโภคให้กับเกษตรกรในเขตพื้นที่ หมู่ที่ ๓, ๔ และหมู่ที่ ๒ บางส่วนโดยผ่านคลองส่งน้ำหนึ่งขวา
- คลองระบายน้ำโครงการโพธิ์พระยา จำนวน ๒ สาย คลองระบาย ๔ ขวา สุพรรณบุรี ๓ ผ่านหมู่ที่ ๓ และ ๔ และคลองระบาย ๔ ขวา แม่น้ำสุพรรณบุรี ผ่านหมู่ที่ ๑, ๒ และ ๓
- แหล่งน้ำธรรมชาติ (ลำห้วย หนอง คลอง บึง) หนองลาดขโมย มีพื้นที่เก็บน้ำประมาณ ๗๐ ไร่ และหนองน้ำเตียน มีพื้นที่ประมาณ ๘๐ ไร่ มีพื้นที่อยู่ในเขตหมู่ ๑ และ ๒

๑.๖ สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

๑.๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

เกษตรกรส่วนใหญ่จะมีการประกอบอาชีพด้านการเกษตรที่มีความหลากหลายอาชีพ การใช้แรงงานในการประกอบอาชีพการเกษตรจึงมีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดเจน ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็นกลุ่มอาชีพหลักที่สำคัญดังนี้

๑) กลุ่มอาชีพทำนา เกษตรกรจะมีการใช้แรงงานในการประกอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการทำนา โดยเริ่มตั้งแต่ การเตรียมดิน การหว่าน การดูแลรักษา การเกี่ยว และการขนส่ง เป็นต้น จะมีค่าใช้จ่ายในส่วนที่เป็นค่าแรงงานประมาณ ๙๐๐ บาท ต่อไร่ แยกเป็น

-การใช้แรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย ๑ แรงงาน เป็นเงินทั้งสิ้น ๔๐๐ บาท

-การใช้แรงงานนอกครัวเรือนเฉลี่ย ๑ แรงงาน เป็นเงินทั้งสิ้น ๕๐๐ บาท

๒) กลุ่มอาชีพการปลูกพืชผัก เกษตรกรจะมีการจ้างแรงงานในการประกอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการปลูกพืชผัก โดยเริ่มตั้งแต่ การเตรียมดิน การปลูก การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว เป็นต้น เกษตรกรจะมีค่าใช้จ่ายในส่วนที่เป็นค่าแรงงานทั้งสิ้น ๒,๐๐๐ บาท/ไร่ ใช้แรงงานในครัวเรือนและแรงงานจ้าง

๑.๖.๒ ผลผลิตมวลรวมของอำเภอ/จังหวัด

ด้านเศรษฐกิจ จากรายงานภาวะเศรษฐกิจการคลัง โครงสร้างเศรษฐกิจของจังหวัด พิจารณาจากผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) พ.ศ. ๒๕๕๗ สาขาที่มีมูลค่าสูง คือ สาขาการเกษตร มีมูลค่า ๑๕,๕๓๖ ล้านบาทอยู่ในภาคการเกษตร รองลงมา คือ สาขาอุตสาหกรรม มีมูลค่า ๗,๖๘๗ ล้านบาท สาขาบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ ฯ มีมูลค่า ๖,๑๕๑ ล้านบาท ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross Provincial Product : GPP) ณ ราคาประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๗ เท่ากับ ๖๑,๘๗๗ ล้านบาท เทียบกับปี พ.ศ. ๒๕๕๖ มีมูลค่าเท่ากับ ๕๙,๙๐๔ ล้านบาท เพิ่มขึ้น ๑,๙๗๓ ล้านบาท ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเฉลี่ยต่อหัว (Per Capita GPP) ณ ราคาประจำปี มีรายได้ต่อคนต่อปีเท่ากับ ๗๒,๒๖๙ บาท

๑.๖.๓ รายได้ของประชากรรวม รายได้ต่อหัว

- เกษตรกรส่วนใหญ่มีการประกอบอาชีพด้านการเกษตร ได้แก่ ทำนา ปลูกพืช และไม้ผล ซึ่งเป็นแหล่งรายได้หลักของเกษตรกร มีรายได้เฉลี่ยทั้งในและนอกภาคการเกษตรทั้งสิ้นประมาณ ๘๐,๐๐๐ บาท/ปี โดยแยกเป็นรายได้ภาคเกษตรเฉลี่ยปีละ ๕๐,๐๐๐ บาท และนอกภาคเกษตรเฉลี่ยปีละ ๓๐,๐๐๐ บาท

- สำหรับรายจ่ายในครัวเรือน จะเป็นค่าใช้จ่ายในภาคเกษตรซื้อปัจจัยการผลิต เฉลี่ยปีละ ๓๐,๐๐๐ บาท/ปี ค่าใช้จ่ายนอกภาคเกษตรเฉลี่ยปีละ ๒๕,๐๐๐ บาท/ปี

- สำหรับแหล่งเงินเชื่อที่เกษตรกรใช้เป็นแหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพทั้งในและนอกภาคการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ สหกรณ์การเกษตร ธนาคารพาณิชย์ ญาติพี่น้อง และอื่น ๆ

๑.๖.๔ จำนวนครัวเรือน แยกชายหญิง ช่วงอายุในเมือง/ชนบท

ตารางที่ ๓ รายละเอียดจำนวนจำนวนประชากร และครัวเรือน ตำบลโกโคเคาะ อำเภอมืองสุพรรณบุรี

หมู่ที่	หมู่บ้าน	จำนวนประชากร (คน)			จำนวนครัวเรือน เกษตรกร
		ชาย	หญิง	รวม	
๑	โคกโคเคาะ	๙๗๘	๑,๐๔๕	๒,๐๒๓	๑๔๐
๒	ลำยาง	๑๔๒	๑๕๙	๘๖	๙๔
๓	สามหนอง	๕๕๑	๖๐๔	๑,๑๕๕	๑๑๔
๔	ลาดบัวขาว	๑๖๑	๑๘๒	๓๔๓	๕๒
รวม		๑,๘๓๐	๑,๙๙๐	๓,๘๒๐	๔๐๒

ข้อมูล ณ เดือนมีนาคม ๒๕๖๒

๑.๖.๕ การศึกษา

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน ๒ แห่ง

๑. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโคกโคเคาะ ที่ตั้งหมู่ที่ ๑ ตำบลโกโคเคาะ อำเภอมืองสุพรรณบุรี
๒. ศูนย์พัฒนาเด็กบ้านสามหนอง ที่ตั้งหมู่ที่ ๓ ตำบลโกโคเคาะ อำเภอมืองสุพรรณบุรี

โรงเรียนประถมศึกษา/มัธยมศึกษาขยายโอกาสประถมศึกษา จำนวน ๒ แห่ง

๑. โรงเรียนโรงเรียนวัดโคกโคเคาะ ที่ตั้งหมู่ที่ ๑ ตำบลโกโคเคาะ อำเภอมืองสุพรรณบุรี
๒. โรงเรียนวัดหนองสุวรรณ ที่ตั้งหมู่ที่ ๓ ตำบลโกโคเคาะ อำเภอมืองสุพรรณบุรี

สถานศึกษาสถาบันอุดมศึกษา จำนวน ๑ แห่ง

๑. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ที่ตั้งหมู่ที่ ๒ ตำบลโกโคเคาะ อำเภอมืองสุพรรณบุรี

๑.๖.๖ สาธารณสุข

สาธารณสุข โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล จำนวน ๒ แห่ง ดังนี้

๑. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพบ้านดอนขุนราม ที่ตั้งหมู่ที่ ๑ ตำบลโกโคเคาะ อำเภอมืองสุพรรณบุรี
๒. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลโคกโคเคาะ ที่ตั้งหมู่ที่ ๓ ตำบลโกโคเคาะ อำเภอมืองสุพรรณบุรี

๑.๖.๗ ศาสนา สิ่งยึดเหนี่ยว

วัด จำนวน ๒ วัด ได้แก่

๑. วัดโคกโคเคาะ ที่ตั้งหมู่ที่ ๑ ตำบลโกโคเคาะ อำเภอมืองสุพรรณบุรี
๒. วัดหนองสุวรรณ ที่ตั้งหมู่ที่ ๓ ตำบลโกโคเคาะ อำเภอมืองสุพรรณบุรี

๑.๖.๘ ประเพณีและวัฒนธรรม

๑. ด้านขนบธรรมเนียมประเพณี ของประชาชนตำบลโคโคเคาะ มีพิธีกรรมที่ส่งผลกระทบต่อ การประกอบอาชีพด้านการเกษตรของแต่ละพื้นที่ ได้แก่

- ประเพณีลงแขก เกษตรกรผู้ปลูกผักจะมีประเพณี ลงแขก ของการหยอดเมล็ดผักลงในแปลงการเกษตร เพราะการหยอดเมล็ดพันธุ์ผักจะต้องทำให้เสร็จสิ้นในวันเดียวกัน จึงการขอแรงจากเพื่อนบ้านและญาติสนิทมาช่วยกันหยอดเมล็ดพันธุ์ผัก โดยมีการเลี้ยงอาหารตอบแทนหลังเสร็จงาน

- ประเพณีสงกรานต์ ประชากรที่ไปประกอบอาชีพยังต่างถิ่นเมื่อถึงประเพณีสงกรานต์จะกลับมาทำบุญตักบาตร สงฆ์น้ำพระและรดน้ำดำหัวผู้ใหญ่ เพื่อขอพรจากญาติผู้ใหญ่

๒. พิธีกรรม ประชาชนตำบลโคโคเคาะ ยังมีการปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนาอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เช่น พิธีกรรมในงานบวช งานแต่ง งานฌาปนกิจ และในวันสำคัญทางศาสนา เป็นต้น

๑.๖.๙ องค์กร/สถาบันต่าง ๆ

- องค์กรในชุมชนของตำบลโคโคเคาะ ได้แก่ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กองทุนหมู่บ้าน ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล กลุ่ม อ.ส.ม. กลุ่มลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และกลุ่ม อพปร. เป็นต้น

- กลุ่มวิสาหกิจชุมชน จำนวน ๑ กลุ่ม ได้แก่ วิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกผักโคโคเคาะ มีสมาชิกจำนวน ๕๒ คน กิจกรรมที่ดำเนินการ ได้แก่ บริการด้านเงินกู้ให้แกสมาชิก

- กลุ่มวิสาหกิจชุมชนทำนาสามหน่อ มีสมาชิก จำนวน ๑๑ คน กิจกรรมที่ดำเนินการ ได้แก่ ผลิตน้ำหมักชีวภาพ

- กลุ่มยุวเกษตรกร จำนวน ๑ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียนโคโคเคาะ มีสมาชิกจำนวน ๓๒ คน กิจกรรมที่ดำเนินการ ได้แก่ ให้นางฟ้า

- เกษตรกรมีการรวมกลุ่มเพื่อผลิตสินค้าด้านการเกษตร การแปรรูปผลผลิตเกษตร จากโครงการเสริมสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรรายย่อย โดยการรวมตัวเป็นกลุ่ม และจัดจำหน่ายสินค้าเอง จำนวน ๑ กลุ่ม ได้แก่

๑) กลุ่มชุมชนโคโคเคาะ หมู่ ๑ กิจกรรมการสีข้าว

๑.๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)

ตำบลโคโคเคาะ มีพื้นที่ใช้ประกอบอาชีพดำเนินการเกษตรโดยเฉพาะพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว พืชผัก และไม้ผล จะมีที่ดินเป็นของตนเอง และมีเช่าเป็นบางส่วน

การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used) ของตำบลโคโคเคาะ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี มีพื้นที่ทั้งหมด ๑๖,๒๕๐ ไร่ เป็นพื้นที่การเกษตร จำนวน ๑๑,๔๓๖ ไร่ อาชีพหลักของประชากรประมาณร้อยละ ๙๐ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เนื่องจากลักษณะภูมิประเทศของอำเภอเอื้ออำนวยต่อการเพาะปลูกพืชและประมง พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอเมืองสุพรรณบุรี ได้แก่ ข้าว ไม้ผล และพืชผักต่างๆ เช่น ถั่วฝักยาว พริกชี้หนู เป็นต้น

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบล

๒.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของตำบล

๒.๑.๑ สถานการณ์การเกษตรในพื้นที่

๑) เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

- ครัวเรือนเกษตรกร ของตำบลโคกโคเฒ่า มีจำนวนเกษตรกรจำนวน ๔๐๒ ครัวเรือน พืชเศรษฐกิจหลักที่สำคัญ คือ ข้าว มะม่วง และพืชผัก เกษตรกรส่วนใหญ่จะมีที่ดินทำกินเฉลี่ย ครัวเรือนละ ๑๕ ไร่ เกษตรกรมีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง ประมาณร้อยละ ๖๐ เกษตรกรเช่าที่ดินจากผู้อื่น (ทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่) ประมาณร้อยละ ๔๐

ตารางที่ ๔ ข้อมูลพื้นที่ถือครองระดับตำบลสนามชัย อำเภอมืองสุพรรณบุรี

หมู่ที่	ครัวเรือน	พื้นที่ปลูกพืช (ไร่)							
	เกษตรกร (ครัวเรือน)	ที่นา	พืชไร่	ไม้ผล	ไม้ยืนต้น	พืชผัก	ไม้ดอก/ ไม้ประดับ	อื่นๆ	รวม
หมู่ที่ ๑	๑๔๐	๓,๔๓๗		๔๑		๑๓๗			๓,๖๑๖
หมู่ที่ ๒	๙๔	๓,๓๐๕		๔๗		๑๕	๔		๓,๓๗๑
หมู่ที่ ๓	๑๑๔	๓,๒๕๗		๕๗		๔๔			๓,๓๕๘
หมู่ที่ ๔	๕๔	๑,๐๗๘		-		๑๓			๑๐๑
รวม	๔๐๒	๑๑,๐๗๗		๑๔๕		๒๐๙	๔		๑๑,๔๓๖

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอมืองสุพรรณบุรี, ๒๕๖๒

หมายเหตุ : เกษตรกร ๑ คน อาจปลูกพืชมากกว่า ๑ ชนิด

- Smart Farmer ตำบลสนามชัย มี Smart Farmer ที่มีทักษะและความชำนาญ สามารถเป็นต้นแบบให้กับเกษตรกรรายอื่นได้ ได้แก่ นายโสภิต เรือนแก้ว การทำนา

- กลุ่มวิสาหกิจชุมชน จำนวน ๑ กลุ่ม ได้แก่ วิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกผักโคกโคเฒ่า มีสมาชิก จำนวน ๕๒ คน กิจกรรมที่ดำเนินการ ได้แก่ บริการด้านเงินกู้ให้แก่สมาชิก

- กลุ่มวิสาหกิจชุมชนทำนาสามหน่อ มีสมาชิก จำนวน ๑๑ คน กิจกรรมที่ดำเนินการ ได้แก่ ผลิตน้ำหมักชีวภาพ

- กลุ่มยุวเกษตรกร จำนวน ๑ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียนโคกโคเฒ่า มีสมาชิก จำนวน ๓๒ คน กิจกรรมที่ดำเนินการ ได้แก่ เห็ดนางฟ้า

- เกษตรกรมีการรวมกลุ่มเพื่อผลิตสินค้าด้านการเกษตร การแปรรูปผลผลิตเกษตร จากโครงการเสริมสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรรายย่อย โดยการรวมตัวเป็นกลุ่ม และจัดจำหน่ายสินค้าเอง จำนวน ๑ กลุ่ม ได้แก่

๑) กลุ่มชุมชนโคกโคเต่า หมู่ ๑ กิจกรรมการสีข้าว

๒) ศักยภาพพื้นที่ / ทรัพยากรการเกษตร

- ทรัพยากรดิน

หากพิจารณาคุณสมบัติของดินทั้งทางกายภาพและเคมี เช่น เนื้อดิน ความลึกของดิน ความสามารถในการอุ้มน้ำของดิน ชนิดของแร่ธาตุและปริมาณแร่ธาตุ อาหารของดิน พบว่า สภาพของดินในอำเภอเมืองสุพรรณบุรี เหมาะสมกับการปลูกพืช ได้แก่ การทำนาข้าว การเพาะปลูกพืชไร่ การเพาะปลูกไม้ยืนต้น ไม้ผลต่าง ๆ การปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์

- ทรัพยากรน้ำ

- โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาโพธิ์พระยา จะส่งน้ำสำหรับการเพาะปลูกพืช และอุปโภคบริโภคให้กับเกษตรกรในเขตพื้นที่หมู่ที่ ๑ และหมู่ที่ ๒ บางส่วนโดยผ่านคลองส่งน้ำหนึ่งซ้าย

- โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาชั้นสูตร จะส่งน้ำสำหรับการเพาะปลูกพืช และอุปโภคบริโภคให้กับเกษตรกรในเขตพื้นที่ หมู่ที่ ๓, ๔ และหมู่ที่ ๒ บางส่วนโดยผ่านคลองส่งน้ำหนึ่งขวา

- คลองระบายน้ำโครงการโพธิ์พระยา จำนวน ๒ สาย คลองระบาย ๔ ขวา สุพรรณบุรี ๓ ผ่านหมู่ที่ ๓ และ ๔ และคลองระบาย ๔ ขวา แม่น้ำสุพรรณบุรี ผ่านหมู่ที่ ๑, ๒ และ ๓

- แหล่งน้ำธรรมชาติ (ลำห้วย หนอง คลอง บึง) หนองลาดขโมย มีพื้นที่เก็บน้ำประมาณ ๗๐ ไร่ และหนองน้ำเตียน มีพื้นที่ประมาณ ๘๐ ไร่ มีพื้นที่อยู่ในเขตหมู่ ๑ และ ๒

- ทรัพยากรอื่น ๆ

- ป่าไม้ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม ส่วนใหญ่มีกอชิงพทานา ไม่อยู่ในพื้นที่เขตป่าไม้

- แร่ธาตุ จากการสำรวจของกรมทรัพยากรธรณี พบว่ามีปริมาณแร่ ไม่มาก และยังขุดพบน้ำมันดิบที่บ้านดอนระกำ ตำบลสวนแตงในบริเวณตำบลสวนแตง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี ซึ่งปัจจุบันได้ทำการขุดเจาะแล้ว

- ปศุสัตว์ ส่วนใหญ่มีการเลี้ยงสัตว์อยู่ในครัวเรือนเพื่อบริโภคเท่านั้น เช่น การเลี้ยงไก่ไข่ เป็ดไข่ เป็นต้น

- ประมง ส่วนใหญ่มีการเลี้ยงสัตว์น้ำอยู่ในครัวเรือนเพื่อบริโภคเท่านั้น เช่น บ่อปลานิล ปลาตะเพียน ปลาช่อน กบ เป็นต้น

๓) สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น

- ข้าว ตำบลโคกโคเต่า มีเกษตรกรที่ทำการเพาะปลูกข้าวเป็นอาชีพหลักโดยแยกเป็นข้าวนาปี มีเกษตรกรปลูกข้าวนาปี จำนวนทั้งสิ้น ๔๐๒ ครัวเรือน พื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปี จำนวน ๑๑,๐๗๗ ไร่ โดยเกษตรกรจะเริ่มปลูกตั้งแต่เดือนเมษายน ถึงเดือนสิงหาคม ของทุกปี มีผลผลิตข้าวเฉลี่ยไร่ละ ๘๕๐ กิโลกรัม ส่วนข้าวนาปรัง พื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปรัง จำนวน ๑๑,๐๗๗ ไร่ มีผลผลิตข้าวเฉลี่ยไร่ละ ๘๐๐ กิโลกรัม

- พืชผัก ตำบลโคกโคเต่า มีเกษตรกรที่ทำการเพาะปลูกพืชผัก จำนวนทั้งสิ้น ๖๕ ครัวเรือน พื้นที่เพาะปลูกมะม่วง จำนวน ๒๐๙ ไร่ โดยเกษตรกรจะตลอดปี เกษตรกรนิยมปลูกพริก ถั่วฝักยาว กระเพราแบบยกร่องผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ ๑๗, ๐๐๐ กิโลกรัม

- ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ตำบลโคโคเคาะ มีแหล่งความรู้ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติทั้งในรูปของ ศิลปะ วัฒนธรรม และภูมิความรู้ต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนโดยรวมที่เรียกว่า “ ปราชญ์ชาวบ้าน ” ที่สำคัญและเป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพด้านการเกษตรกรรมได้แก่

๑. การทำน้ำหมักชีวภาพ หรือสารสกัดชีวภาพ เกษตรกรตำบลโคโคเคาะประมาณ ๑๐% จะมีการทำน้ำหมักชีวภาพโดยการนำเอาศัตรูพืช ได้แก่ หอยเชอรี่ที่มีปัญหาในนาข้าวมาทำปุ๋ยน้ำหมัก เป็นการลดการใช้ปุ๋ยเคมีลงได้ ๕๐% ซึ่งใช้ในการเร่งการเจริญเติบโต สูตรการเร่งดอกติดผลจะใช้ผัก ผลไม้ ผักพริกมีผล ได้แก่ มะเขือ บวบ มะระ พริก และถั่วพิกยาว

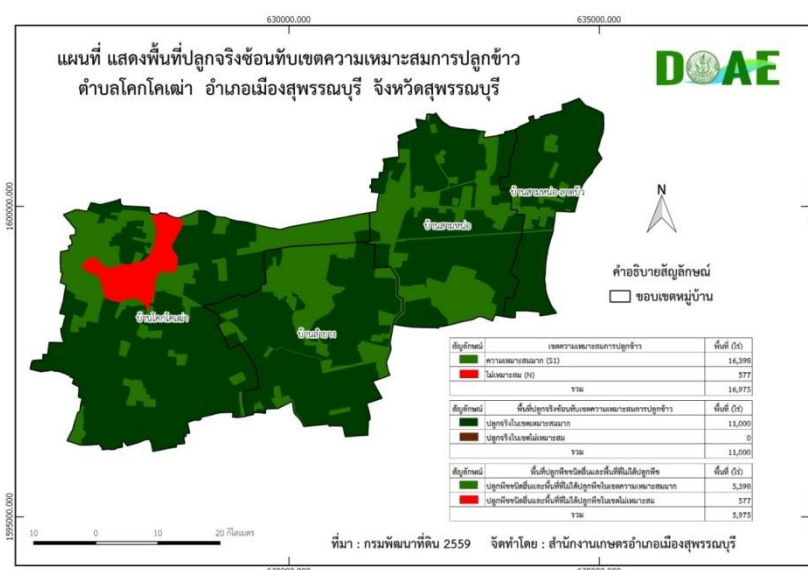
๒. การทำนาแบบล้มตอซัง เกษตรกรที่มีที่นาสม่ำเสมอมีการระบายน้ำเข้าออกได้ดีจะทำนา ล้มตอซังเพื่อลดต้นทุนการผลิตโดยเมื่อเกษตรกรเกี่ยวข้าวระยะพลับพลึงเสร็จแล้วกระจายฟางข้าวให้ทั่วนา เพื่อป้องกันวัชพืช แล้วไถรย้าให้ตอซังล้มพื้นดินต้องมีความชื้นพอสมควร ประมาณ ๓ วัน หน่อข้าวจะขึ้นประมาณ ๑๕ วันระบายน้ำเข้าพอน้ำขึ้นหว่านปุ๋ยยูเรีย ๑๕-๒๐ กก./ไร่ ๒๐-๒๕ วัน ระบายน้ำเข้า ๕ ซม.๓๐ วัน หว่านยูเรียซ้ำ ๕๐ วัน หว่านปุ๋ยสูตร ๑๖-๒๐-๐ อัตรา ๒๕-๓๐ กก./ไร่ การป้องกันกำจัดโรคแมลง ทำตามปกติประมาณ ๑๐๐-๑๑๐วัน ข้าวก็ทำการเก็บเกี่ยวผลผลิตได้

ข้อดีของการทำนาแบบล้มตอซัง เพื่อลดต้นทุนการผลิต และรักษาสภาพแวดล้อม

๔) สินค้าเกษตรที่สำคัญ

- พื้นที่การปลูกพืชเศรษฐกิจ

๑. ข้าว

ภาพที่ ๔ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตำบลโคโคเคาะ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี

ตำบลโคกโคเต้ มีเกษตรกรที่ทำการเพาะปลูกข้าวเป็นอาชีพหลักโดยแยกเป็นข้าวนาปีมีเกษตรกรปลูกข้าวนาปี จำนวนทั้งสิ้น ๔๐๒ ครัวเรือน พื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปี จำนวน ๑๑,๐๑๗ ไร่ โดยเกษตรกรจะเริ่มปลูกตั้งแต่เดือนเมษายน ถึงเดือนสิงหาคม ของทุกปี ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่จะปลูกข้าวพันธุ์ กข ๔๑ รองมาได้แก่ พันธุ์ กข ๕๗ และพันธุ์อื่น ๆ ได้แก่ พิษณุโลก ๒ , ปทุมธานี ๑ , กข ๓๑ (ปทุมธานี ๘๐) และ กข ๔๙

๒. พืชผัก

ตำบลโคกโคเต้ มีเกษตรกรที่ทำการเพาะปลูกพืชผัก จำนวนทั้งสิ้น ๖๕ ครัวเรือน พื้นที่เพาะปลูกมะม่วง จำนวน ๒๐๙ ไร่ โดยเกษตรกรจะตลอดปี เกษตรกรนิยมปลูกพริก ถั่วฝักยาว กระเพราแบบยกร่องผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ ๑๗,๐๐๐ กิโลกรัม

- ปริมาณผลผลิตรวม/ผลผลิตเฉลี่ย

ตำบลโคกโคเต้ มีเกษตรกรที่ทำการเพาะปลูกข้าวเป็นอาชีพหลัก

- ข้าวนาปี มีผลผลิตข้าวเฉลี่ยไร่ละ ๘๕๐ กิโลกรัม
- ข้าวนาปรัง มีผลผลิตข้าวเฉลี่ยไร่ละ ๘๐๐ กิโลกรัม
- มะม่วง ปลูกแบบยกร่องผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ ๑๗,๐๐๐ กิโลกรัม

- สภาพการใช้เทคโนโลยีการผลิต

- ข้าว

การเตรียมดิน เกษตรกรมีการเตรียมดินโดยใช้รถไถเดินตาม หรือนั่งขับไถดิน ๒ ครั้ง โดยไถครั้งที่ ๑ ประมาณ ๑๐ - ๑๕ วัน และทำการตีเทือกต่อครั้งที่ ๓ - ๕ วัน เสร็จแล้วทำการหว่านข้าวที่เตรียมไว้

การใช้ปุ๋ยเคมี เกษตรกรมีการใช้ปุ๋ยเคมีในนาข้าวประมาณ ๙๐% ของครัวเรือน โดยมีวิธีการใส่ปุ๋ยดังนี้

- ครั้งที่ ๑ ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๖-๒๐-๐, ๔๖-๐-๐ อัตรา ๔๐ - ๕๐ กิโลกรัม/ไร่ ผสมกันชนิดละ ๒๕ กิโลกรัม/ไร่ หลังจากหว่านข้าวแล้วประมาณ ๒๐ - ๓๐ วัน

- ครั้งที่ ๒ ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๖-๒๐-๐, ๔๖-๐-๐ อัตรา ๔๐ - ๕๐ กิโลกรัม/ไร่ ผสมกันชนิดละ ๒๕ กิโลกรัม/ไร่ หรือปุ๋ยสูตร ๑๖-๒๐-๐ อย่างเดียว (๕๐ กิโลกรัม/ไร่) ในช่วง ๓๐ - ๓๕ วันหลังจากหว่านปุ๋ยครั้งที่ ๑ หรือบางครั้งใส่โดยวิธีสังเกตอาการของต้นข้าว ใช้หว่านพรมไปทั่วแปลง การใช้ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพมีประมาณ ๑๐%

การป้องกันกำจัดศัตรูพืช ศัตรูพืชที่ระบาดประจำ คือ เพลี้ยไฟ เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล หนอนห่อใบ เพลี้ยจักจั่นสีเขียว หนอนกอ หนอนแมลงวัน ฯลฯ โรคไหม้ของข้าว โรคจุด โรคใบสีส้ม ฯลฯ เกษตรกรมีการใช้สารเคมีประมาณ ๙๐%

การป้องกันกำจัดวัชพืช วัชพืชที่สำคัญที่พบมาก เช่น หญ้าข้าวนก หญ้าดอกขาว แห้วทรงกระเทียม หญ้าหนวดปลาชุก กก ต่าง ๆ มีมากทำให้ได้ผลผลิตต่ำ เกษตรกรมีการป้องกันกำจัดวัชพืชอยู่แล้วโดยใช้สารเคมีทั้งคุมและฆ่า แต่บางครั้งใช้ไม่ค่อยได้ผล เนื่องจากมีปัญหาเรื่องน้ำหรือใช้ไม่ถูกอัตรา เวลาที่ไม่เหมาะสม เป็นต้น โดยเกษตรกรส่วนใหญ่จะใช้น้ำฆ่าแมลง เพราะสะดวกรวดเร็ว ซึ่งเกษตรกรเริ่มมีการใช้สารชีวภาพ ชีวภัณฑ์ ตามกลุ่มแปลงใหญ่

- ต้นทุนการผลิต

ตารางที่ ๖ ผลผลิตเฉลี่ย ราคา ต้นทุนการผลิต

รายการ	ค่าใช้จ่าย(ต้นทุน)ในการผลิตพืชแต่ละชนิด (บาท/ไร่)			
	ข้าว	ไม้ผล (มะม่วง)	เห็ดเงิน	หมายเหตุ
๑. การเตรียมดิน(พร้อมปลูก)	๔๕๐	๓๐๐	๕๐๐	ผลผลิตข้าว = ๘๕๐ - ๙๐๐ กก./ไร่ ผลผลิตมะม่วง = ๑,๐๐๐ กก./ไร่ ผลผลิตเห็ด = ๓,๐๐๐ กก./ไร่
๒. ค่าเมล็ดพันธุ์ปลูก	๕๑๐	๑,๑๐๐	๑,๐๐๐	
๓. ค่าสารป้องกันกำจัดวัชพืช/จ้าง	๒๐๐	๑๐๐	๒,๐๐๐	
๔. ค่าสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช/เชื้อรา	๓๕๐	๒๐๐	๕๐๐	
๕. ค่าน้ำมัน	-	-	๓๐๐	
๖. เก็บเกี่ยวขนส่ง	๔๕๐	-	๑๒,๐๐๐	
๗. สารเร่ง	-	๕๐๐	-	
๘. ฟางข้าว	-	-	-	
๙. ไม้รวก	-	-	-	
๑๐. ปุ๋ยเคมี ๓ ครั้ง	๙๐๐	๓๐๐	๑,๕๐๐	
๑๑. ค่าเช่า ๒๐ ถึง / ไร่	๑,๓๐๐	-	๒,๐๐๐	
๑๑. ค่าใช้จ่ายอื่น	๒๐๐	๒๐๐	๕๐๐	
รวมต้นทุนทั้งสิ้น	๔,๕๖๐	๒,๘๕๐	๒๐,๓๐๐	

- สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

- ไม่มีแหล่งรับซื้อในพื้นที่ตำบลโคกโคเตา
- แหล่งรับซื้อภายนอกตำบลโคกโคเตา ได้แก่
 - สหกรณ์การเกษตรศรีประจันต์ ที่ตำบลศรีประจันต์ อำเภอสรีประจันต์
 - สหกรณ์การเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี ตั้งอยู่ที่ตำบลดอนโพธิ์ทอง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี
 - โรงสีข้าวสินทรัพย์ถาวร ตั้งอยู่ที่ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี
 - โรงสียังแสง ตั้งอยู่ที่ตำบลวังยาง อำเภอสรีประจันต์
 - โรงสีกิจรวมทรัพย์ ตั้งอยู่ที่ตำบลวังยาง อำเภอสรีประจันต์
 - โรงสีข้าวธนพูนทรัพย์ ตั้งอยู่ที่ ตำบลไร่รถ อำเภอดอนเจดีย์
 - ทำข้าววนาการ ตั้งอยู่ที่ตำบลสนามชัย อำเภอเมืองสุพรรณบุรี
 - ทำข้าววิชาญ ตั้งอยู่ที่ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี
 - ลักษณะการรับซื้อผลผลิต ในส่วนของโรงสีจะรับซื้อเพื่อทำการแปรรูปเป็นข้าวสารเอง

ส่วนสหกรณ์การเกษตรและทำข้าว จะทำการซื้อเพื่อรวบรวมส่งให้แก่โรงสีขนาดใหญ่ รวมทั้งเป็นแหล่งรวบรวมผลผลิตในพื้นที่ เพื่อรอการส่งต่อไปกับพ่อค้าทั้งในและนอกพื้นที่

- ในพื้นที่ตำบลโคกโคเตา มีโรงงานแปรรูปเพื่อรับซื้อผลผลิตจากเกษตรกร ได้แก่ โรงสีข้าวขนาดเล็กหรือชุมชน มีกำลังสีข้าวได้ไม่เกินวันละ ๑ เกวียน มีจำนวน ๑ แห่ง ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ ๑

๒.๑.๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหา แนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ๗ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหา แนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
ด้านพื้นที่และทรัพยากร ๑. ดินบางพื้นที่ยังขาดความอุดมสมบูรณ์ ๒. ปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตร ๓. ในคลองส่งน้ำวัชพืชขึ้นปกคลุมหนาแน่น	- สภาพดินเสื่อมโทรมเนื่องจากปลูกพืชเป็นเวลานาน ทำให้ขาดความอุดมสมบูรณ์ - ในบางพื้นที่มีปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตร	- ใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน - ปลูกพืชปุ๋ยสด/พืชบำรุงดิน - ส่งเสริมการปลูกพืชหมุนเวียน - ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร เช่น การใช้ระบบน้ำหยด - สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกี่ยวกับการสูบน้ำ การส่งน้ำ เข้าพื้นที่ทำการเกษตร - สนับสนุนการกำจัดวัชพืชในแหล่งแหล่งน้ำ	ทุกหมู่บ้าน ทุกหมู่บ้าน ทุกหมู่บ้าน	เร่งด่วน เร่งด่วน เร่งด่วน
ด้านการผลิตสินค้าและการตลาด ๑. ข้าว	๑. ต้นทุนการผลิตสูง ๒. ราคาผลผลิตตกต่ำ	- ส่งเสริมการทำเกษตรแบบแปลงใหญ่ - ให้ความรู้และส่งเสริมเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร	ทุกหมู่บ้าน	เร่งด่วน

ตารางที่ ๗ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหา แนวทางการแก้ไข (ต่อ)

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
ด้านการผลิตสินค้าและการตลาด ๒. มะม่วง ๓. พืชผัก	- ต้นทุนการผลิตสูง - ขาดการรับรองมาตรฐาน	- ส่งเสริมการทำเกษตรแบบแปลงใหญ่ - ให้ความรู้และส่งเสริมเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร - ให้ความรู้ด้านมาตรฐานทางการเกษตร เช่น GAP	ทุกหมู่บ้าน	เร่งด่วน
	- ต้นทุนการผลิตสูง - ขาดการรับรองมาตรฐาน	- ส่งเสริมการทำเกษตรแบบแปลงใหญ่ - ให้ความรู้และส่งเสริมเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร - ให้ความรู้ด้านมาตรฐานทางการเกษตร เช่น GAP	ทุกหมู่บ้าน	เร่งด่วน
ด้านเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร ๑. ด้านเกษตรกร	- เกษตรกรส่วนใหญ่สูงอายุ - เกษตรกรขาดองค์ความรู้ และทักษะในการทำการเกษตร เช่น ใช้สารเคมีเกินความจำเป็น ไม่มีแผนการผลิต - เกษตรกรทำการเกษตรโดยขาดการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	- พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ - สร้างความรู้ความเข้าใจด้านการผลิตและการตลาด - สร้างความรู้ความเข้าใจรวมถึงส่งเสริมให้มีการนำใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมไปใช้ในการผลิต - สร้างความรู้ความเข้าใจรวมถึงส่งเสริมให้มีการผลิตตามกระบวนการ	ทุกหมู่บ้าน	เร่งด่วน

ตารางที่ ๗ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหา แนวทางการแก้ไข (ต่อ)

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
ด้านเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร ๑. ด้านเกษตรกร (ต่อ) ๒. ด้านการบริหารจัดการกลุ่มและองค์กร	- ไม่มีมาตรฐานการผลิต - การบริหารจัดการกลุ่มยังไม่เข้มแข็ง	รับรองมาตรฐาน - ส่งเสริมให้เกษตรกรเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - สร้างความรู้ความเข้าใจด้านการบริหารจัดการกลุ่ม	ทุกหมู่บ้าน	เร่งด่วน
ด้านการแปรรูปผลผลิตและผลิตภัณฑ์ ๑. การแปรรูป	- เกษตรกรยังขาดการแปรรูปผลผลิต	- สร้างความรู้ความเข้าใจในการผลิตและการตลาด - พัฒนาบรรจุภัณฑ์ ให้เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์	ทุกหมู่บ้าน	เร่งด่วน

๑) ลำดับความสำคัญของปัญหาชุมชน

- สภาพดินเสื่อมโทรมเนื่องจากปลูกพืชเป็นเวลานาน ทำให้ขาดความอุดมสมบูรณ์
- ในบางพื้นที่มีปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตร
- ต้นทุนการผลิตสูง
- ขาดการรับรองมาตรฐาน
- เกษตรกรส่วนใหญ่สูงอายุ
- เกษตรกรขาดองค์ความรู้ และทักษะในการทำการเกษตร เช่น ใช้สารเคมีเกินความ

จำเป็น ไม่มีแผนการผลิต

- การบริหารจัดการกลุ่มยังไม่เข้มแข็ง
- เกษตรกรยังขาดการแปรรูปผลผลิต
- เกษตรกรทำการเกษตรโดยขาดการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ในคลองส่งน้ำวัชพืชขึ้นปกคลุมหนาแน่นการส่งน้ำระบายน้ำไม่สะดวก วัชพืชแพร่ระบาด

อย่างรวดเร็ว เช่น ผักตบชวา

๒) แนวทางพัฒนาชุมชน

- การส่งเสริมการดำเนินการในรูปแบบกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่
- การพัฒนาเกษตรกรจากกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ให้เป็นเกษตรกรมืออาชีพ
- การพัฒนาเกษตรกรมืออาชีพจากกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ให้เป็นเกษตรกรต้นแบบ
- การส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการวางแผนการผลิตแบบรายบุคคลและรายกลุ่ม
- การพัฒนาคุณภาพสินค้าให้ได้มาตรฐานตรงกับความต้องการของตลาด
- การส่งเสริมให้เกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกรผลิตและใช้สารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูพืช
- การส่งเสริมให้เกษตรกรตระหนักถึงความสำคัญของการปรับปรุงบำรุงดินและ

การวิเคราะห์ดิน

- ลดต้นทุนในการผลิตยึดแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่ นำสินค้าสู่อุตสาหกรรมเพิ่มมูลค่า

ผลผลิต

๒.๒ การจัดทำ TOWS matrix

TOWS matrix	จุดแข็ง (S : Strength) ๑. สภาพพื้นที่เหมาะสมในการทำ การเกษตร ๒. การคมนาคมขนส่งสะดวก ๓. มีเกษตรกรต้นแบบ มีองค์ความรู้ ๔. เกษตรกรมีทักษะและ ประสบการณ์ในการทำการเกษตร ๕. ผู้นำท้องถิ่น/ท้องถิ่น อาสาสมัคร เกษตร เข้มแข็ง	จุดอ่อน (W: Weakness) ๑. เกษตรกร ๑.๑ เกษตรกรส่วนใหญ่สูงอายุ ๑.๒. เกษตรกรขาดการปรับปรุงบำรุง ดิน ๑.๓ เกษตรกรไม่มีแผนการผลิต ๑.๔ เกษตรกรไม่ให้ความสำคัญกับ สิ่งแวดล้อม ๑.๕ ไม่มีมาตรฐานการผลิต ๑.๖ เกษตรกรใช้สารเคมีเกินความ จำเป็น
-------------	--	---

TOWS matrix		จุดอ่อน (W: Weakness) ๒. ต้นทุนการผลิตสูง ๓. ส่วนใหญ่ทำเกษตรเชิงเดี่ยว ๔. ขาดการรวมกลุ่มกันทำกิจกรรม การเกษตร ๕. กลุ่มที่รวมกันแล้วขาดการทำกิจกรรม หรือที่การดำเนินกิจกรรมที่ไม่ต่อเนื่อง
โอกาสด้าน (O : Opportunity) ๑. นโยบายและมาตรการภาครัฐที่สนับสนุนด้านการเกษตร ๒. เกษตรกรสามารถมีโอกาสเข้าถึงสื่อและข่าวสารทางเทคโนโลยี ๓. ใกล้แหล่งรับซื้อผลผลิตทางการเกษตร (ตลาดไท ตลาดเกษตรสุพรรณ) ๔. มีระบบสารสนเทศครอบคลุมทุกพื้นที่และง่ายต่อการเข้าถึง ๕. กระแสนิยมท่องเที่ยวเชิงเกษตร ๖. ผู้บริโภคนิยมอาหารปลอดภัยเพิ่มขึ้น	S – O กลยุทธ์เชิงรุก - เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (S _๑ S _๒ S _๓ S _๔ O _๑ O _๒ O _๓ O _๔ O _๕) - ส่งเสริมการผลิตให้เหมาะสมกับพื้นที่ (zoning) (S _๑ O _๑) - ส่งเสริมถ่ายทอดเทคโนโลยี และนวัตกรรมการลดต้นทุนการผลิต (S _๑ S _๒ S _๓ S _๔ O _๑ O _๒ O _๓ O _๔) - ส่งเสริมให้มีศูนย์กลางการผลิตสินค้าและแหล่งรวบรวมสินค้าเพื่อการจำหน่าย (S _๑ S _๒ S _๓ S _๔ O _๑ O _๒ O _๓ O _๔ O _๕) - ส่งเสริมการบริหารจัดการกลุ่มองค์กรสถาบันเกษตรกร	W – O กลยุทธ์เชิงแก้ไข - พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการผลิตพืชอาหารปลอดภัย (W _๑ O _๑ O _๒) - ลดต้นทุนการผลิต (W _๑ W _๒ O _๑ O _๒) - สนับสนุนการสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ (YSF) (W _๑ W _๒ O _๑ O _๒) - สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกร ให้มีการเชื่อมโยงเครือข่ายชุมชน (W _๑ W _๒ W _๓ O _๑ O _๒) - เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐาน (W _๑ W _๒ O _๑ O _๒ O _๓)
อุปสรรค (T : Treat) ๑. ราคาผลผลิตตกต่ำ ๒. ราคาสินค้าเกษตรไม่คงที่ และต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น ๓. มีการแข่งขันทางการตลาดสูง ๔. การเคลื่อนย้ายแรงงานไปสู่ชุมชนเมืองก่อให้เกิดค่าจ้างแรงงานสูง ๕. ความไม่ต่อเนื่องของนโยบายเกษตร ๖. ภัยธรรมชาติ โรคและแมลงศัตรูพืช	S – T กลยุทธ์เชิงป้องกัน - ควบคุมคุณภาพสินค้าให้ได้มาตรฐาน (S _๑ S _๒ S _๓ S _๔ T _๑ T _๒ T _๓ T _๔ T _๕) - พัฒนาเกษตรกรให้เป็น smart farmer และ smart farmer ต้นแบบ (S _๑ S _๒ S _๓ S _๔ T _๑ T _๒ T _๓ T _๔ T _๕) - บูรณาการร่วมกับหน่วยงานภาคีในการวางแผนการผลิต - พัฒนาระบบข้อมูลด้านภัยธรรมชาติ ภัยพิบัติ ให้ถูกต้องแม่นยำ - เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มเกษตรกร	W – T กลยุทธ์เชิงรับ - สร้างการรับรู้ในเรื่องมาตรฐานสินค้า และความปลอดภัยของสุขภาพและสิ่งแวดล้อม (W _๑ T _๑ T _๒ T _๓ T _๔) - สร้างความเข้าใจให้เกษตรกรเห็นความสำคัญของการรวมกลุ่ม การวางแผนการผลิตและการตลาด (W _๑ W _๒ T _๑ T _๒ T _๓ T _๔) - สนับสนุนการเข้าถึงข้อมูลด้านการบริหารจัดการภัยธรรมชาติ (ระบบเตือนภัย) (W _๑ T _๕)

กำหนดกลยุทธ์ ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก

- ๑) เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
- ๒) ส่งเสริมการผลิตให้เหมาะสมกับพื้นที่ (zoning)
- ๓) ส่งเสริมถ่ายทอดเทคโนโลยี และนวัตกรรมการลดต้นทุนการผลิต
- ๔) ส่งเสริมให้มีศูนย์กลางการผลิตสินค้าและแหล่งรวบรวมสินค้าเพื่อการจำหน่าย
- ๕) ส่งเสริมการบริหารจัดการกลุ่มองค์กร สถาบันเกษตรกร

๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

- ๑) พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการผลิตพืชอาหารปลอดภัย
- ๒) ลดต้นทุนการผลิต
- ๓) สนับสนุนการสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ (YSF)
- ๔) สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกร ให้มีการเชื่อมโยงเครือข่ายชุมชน
- ๕) เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐาน

๓. กลยุทธ์เชิงป้องกัน

- ๑) ควบคุมคุณภาพสินค้าให้ได้มาตรฐาน
- ๒) พัฒนาเกษตรกรให้เป็น smart farmer และ smart farmer ต้นแบบ
- ๓) บูรณาการร่วมกับหน่วยงานภาคีในการวางแผนการผลิต
- ๔) พัฒนาฐานข้อมูลด้านภัยธรรมชาติ ภัยพิบัติ ให้ถูกต้องแม่นยำ
- ๕) เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มเกษตรกร

๔. กลยุทธ์เชิงรับ

- ๑) สร้างการรับรู้ในเรื่องมาตรฐานสินค้า และความปลอดภัยของสุขภาพและสิ่งแวดล้อม
- ๒) สร้างความเข้าใจให้เกษตรกรเห็นความสำคัญของการรวมกลุ่ม การวางแผนการผลิตและ
- ๓) สนับสนุนการเข้าถึงข้อมูลด้านการบริหารจัดการภัยธรรมชาติ (ระบบเตือนภัย)

บทที่ ๓

ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับตำบล

๓.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า

๓.๑.๑ ข้าว

- เป้าหมาย/เป้าประสงค์ เกษตรกรได้เรียนรู้เทคโนโลยีการผลิตข้าวและการลดต้นทุนการผลิต พัฒนาการผลิตสินค้าให้มีประสิทธิภาพและมาตรฐาน

- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน จัดอบรมถ่ายทอดความรู้ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร จัดทำแปลงสาธิต และสนับสนุนปัจจัยการผลิต

กลยุทธ์ที่ ๑ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวและให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานสินค้าเกษตร (GAP)

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อควบคุมศัตรูพืช

๓.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๓.๒.๑ วิสาหกิจชุมชน

- เป้าหมาย/เป้าประสงค์ สนับสนุนกลไกการทำงานตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ ให้สามารถขับเคลื่อนการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมการประเมินศักยภาพและจัดทำแผนพัฒนากิจการของวิสาหกิจชุมชน

- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมการบริหารจัดการกลุ่มองค์กร สถาบันเกษตรกร

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชน

๓.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

๓.๓.๑ ทรัพยากรดิน

- เป้าหมาย/เป้าประสงค์ ส่งเสริมการใช้สารชีวภาพทดแทนเพื่อลดการเผาตอซังข้าว เกษตรกรได้เรียนรู้การผลิตสารชีวภาพอย่างถูกต้อง

- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๔ สร้างการรับรู้ในเรื่องมาตรฐานสินค้า และความปลอดภัยของสุขภาพและสิ่งแวดล้อม

โครงการที่ ๑ การผลิตสารชีวภาพเพื่อลดการเผาตอซังข้าว

ตารางที่ ๘ สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ(บาท)										ผู้รับผิดชอบ
						๒๕๖๑		๒๕๖๒		๒๕๖๓		๒๕๖๔		๒๕๖๕		
						งาน	งบประมาณ	งาน	งบประมาณ	งาน	งบประมาณ	งาน	งบประมาณ	งาน	งบประมาณ	
พัฒนาการ ผลิตราย สินค้า - ข้าว	โครงการส่งเสริม การผลิตข้าวและให้ ได้คุณภาพตาม มาตรฐานสินค้า เกษตร (GAP)	๑. เพื่อพัฒนาระบบ การผลิตสินค้าเกษตร ให้ปลอดภัยได้ มาตรฐาน ๒. เพื่อให้สินค้าตรง ตามความต้องการของ ตลาดและผู้บริโภค	เกษตรกร ตำบลโคกโค เคาะ หมู่ ๑ - ๗ จำนวน ๑๐๐ ราย	ศพก. เครือข่าย ตำบล โคกโคเคาะ	๑.ประชาสัมพันธ์ โครงการ คัดเลือก พื้นที่ และ เกษตรกรที่เข้า ร่วมโครงการ ๒. ประชุมชี้แจง วัตถุประสงค์ เป้าหมายของ โครงการ ๓. อบรมถ่ายทอด เทคโนโลยีให้แก่ เกษตรกร ๔. สรุปผลการ ดำเนินงาน และส่ง ใบสมัครเพื่อขอ การรับรองตาม ระบบมาตรฐาน (GAP) ๕. สรุปผลการ ดำเนินงาน โครงการ	-	-	๑๐๐ ราย	๕๐,๐๐๐ บาท	๑๐๐ ราย	๕๐,๐๐๐ บาท	๑๐๐ ราย	๕๐,๐๐๐ บาท	๑๐๐ ราย	๕๐,๐๐๐ บาท	ศบกต. โพธิ์ พระยา
	โครงการส่งเสริมการ ใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อ ควบคุมศัตรูพืช	๑. เพื่อส่งเสริมให้ เกษตรกรใช้สารชีว ภัณฑ์ในการควบคุม ศัตรูพืชทดแทนการใช้ สารเคมี ๒. เพื่อพัฒนาการผลิต ให้ปลอดภัยได้ มาตรฐาน และเป็น	ตำบลโคกโค เคาะ หมู่ ๑ - ๔ จำนวน ๕๐ ราย	ศูนย์จัดการ ศัตรูพืชชุมชน หมู่ที่ ๑-๔ ตำบลโคกโค เคาะ	๑. ประชาสัมพันธ์ โครงการ ฯ ในที่ ประชุมกำนัน ผู้ใหญ่บ้านและรับ สมัครเกษตรกร ผู้สนใจ ๒.จัดทำแผนการ ฝึกอบรม	-	-	๑๐๐ ราย	๕๐,๐๐๐ บาท	๑๐๐ ราย	๕๐,๐๐๐ บาท	๑๐๐ ราย	๕๐,๐๐๐ บาท	๑๐๐ ราย	๕๐,๐๐๐ บาท	ศบกต. โพธิ์ พระยา

ตารางที่ ๘ สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล (ต่อ)

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ(บาท)										ผู้รับผิดชอบ
						๒๕๖๑		๒๕๖๒		๒๕๖๓		๒๕๖๔		๒๕๖๕		
						งาน	งบประมาณ	งาน	งบประมาณ	งาน	งบประมาณ	งาน	งบประมาณ	งาน	งบประมาณ	
พัฒนาพื้นที่ และ ทรัพยากร การเกษตร	โครงการการผลิต สารชีวภาพเพื่อลด การเผาตอซังข้าว	๑. เพื่อให้เกษตรกรได้ เรี ย น รู้ ก าร พ ล ิต สารชีวภาพอย่างถูกต้อง ๒. เพื่อส่งเสริมการใช้ สารชีวภาพทดแทนเพื่อ ลดการเผาตอซังข้าว	๒๐ ราย	ศพก. เครือข่าย ตำบลโคกโค เฒ่า	๑.ประชาสัมพันธ์ และชี้แจงโครงการ ๒.ประชุมและรับ สมัครเกษตรกรเข้า ร่วมโครงการ ๓.ฝึกอบรมและจัด กระบวนการเรียนรู้ (ตามกระบวนการ โรงเรียนเกษตรกร) ๔.ติ ด ต าม แ ล ะ ประเมินผลการ ดำเนินงานตาม โครงการ	-	-	๒๐ ราย	๒๐,๐๐๐ บาท	๒๐ ราย	๒๐,๐๐๐ บาท	๒๐ ราย	๒๐,๐๐๐ บาท	๒๐ ราย	๒๐,๐๐๐ บาท	ศบกต. โพธิ์ พระยา

ภาคผนวก

ชื่อโครงการ โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานสินค้าเกษตร (GAP)

ผู้รับผิดชอบโครงการ

- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลโคกโคเต่า
- สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี

หลักการและเหตุผล

เกษตรกรในตำบลโคกโคเต่าเป็นผู้ผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญแห่งในอำเภอเมืองสุพรรณบุรี แต่ที่ผ่านมาผลผลิตไม่ปลอดภัยต่อผู้บริโภค มีสารเคมีตกค้าง มีศัตรูพืชและจุลินทรีย์ปนเปื้อน คุณภาพความปลอดภัยสินค้าเกษตรไม่เป็นไปตามมาตรฐานสากล เกษตรกรในฐานะผู้ผลิตยังไม่มีความรู้ทักษะความชำนาญในการผลิตที่มีการควบคุมและต้องปฏิบัติตามมาตรฐานระบบการผลิต จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาเกษตรกรให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรให้ปลอดภัยได้มาตรฐาน

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาระบบการผลิตสินค้าเกษตรให้ปลอดภัยได้มาตรฐาน
๒. เพื่อให้สินค้าตรงตามความต้องการของตลาดและผู้บริโภค

เป้าหมาย

เกษตรกร ตำบลโคกโคเต่า หมู่ ๑ - ๗ จำนวน ๑๐๐ ราย

พื้นที่ดำเนินการ

ตำบลโคกโคเต่า หมู่ ๑ - ๗ จำนวน ๑๐๐ ราย

ระยะเวลา

เดือนตุลาคม ๒๕๖๒ - กันยายน ๒๕๖๕

แผนการดำเนินงาน

๑. ประชาสัมพันธ์โครงการ คัดเลือกพื้นที่และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
๒. ประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์ เป้าหมายของโครงการ
๓. อบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่เกษตรกร
๔. สรุปผลการดำเนินงาน และส่งใบสมัครเพื่อขอการรับรองตามระบบมาตรฐาน (GAP)
๕. สรุปผลการดำเนินงานโครงการ

วิธีการดำเนินงาน

๑. ประชาสัมพันธ์โครงการ
๒. คัดเลือกพื้นที่และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
๓. ประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์ เป้าหมายของโครงการ
๔. ทำทะเบียนผู้เข้าร่วมโครงการ
๕. อบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่เกษตรกร
๖. ประเมินแปลงเกษตรกรเบื้องต้น ตามแบบฟอร์มการประเมินแปลงเบื้องต้น
๗. สรุปผลการดำเนินงาน และส่งใบสมัครเพื่อขอการรับรองตามระบบมาตรฐาน (GAP)

๘. สรุปผลการดำเนินงานโครงการ

งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์/แผนการใช้เงิน

งบประมาณภายในวงเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท (จำนวน ๒ วัน)

- ค่าอาหารกลางวัน ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ภายในวงเงิน ๔๐,๐๐๐ บาท
- ค่าสมนาคุณวิทยากร ภายในวงเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท

ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินโครงการ

- เกษตรกรได้รับความรู้ผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP
- เกษตรกรผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP

ชื่อโครงการ โครงการส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อควบคุมศัตรูพืช

ผู้รับผิดชอบโครงการ

- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลโคกโคเฒ่า
- สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี

หลักการและเหตุผล

ตำบลโคกโคเฒ่า มีศักยภาพและความเหมาะสม สำหรับเป็นแหล่งผลิตข้าวที่สำคัญของจังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งมีการใช้สารเคมีควบคุมศัตรูพืชจึงเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงได้ยาก แต่ทว่าการใช้สารเคมีควบคุมศัตรูพืชอย่างต่อเนื่องยาวนาน ทำให้ศัตรูพืชเกิดความต้านทานและระบาดรุนแรงเพิ่มมากขึ้น เกษตรกรต้องเพิ่มความถี่และความเข้มข้นของสารเคมีควบคุมศัตรูพืชมากขึ้นทุกปี เป็นอันตรายโดยตรงต่อเกษตรกรผู้ใช้ นอกจากนี้ ยังทำให้เกิดปัญหาสารพิษตกค้างอยู่ในผลผลิต ทำให้เกิดอันตรายต่อผู้บริโภค และที่สำคัญพิษของสารเคมีควบคุมศัตรูพืชทำให้สิ่งมีชีวิตอื่น ๆ ในธรรมชาติได้รับความกระทบกระเทือน ระบบนิเวศขาดความสมดุล สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม ซึ่งสวนทางกับแนวโน้มของผู้บริโภคหรือทิศทางของกระแสโลกในปัจจุบันที่หันมาให้ความสำคัญต่อกระบวนการผลิตและผลผลิต ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมโดยสิ้นเชิง

จากปัญหาดังกล่าว จึงมีแนวทางที่จะพัฒนาให้เกษตรกรลดการใช้สารเคมีควบคุมศัตรูพืชลง โดยส่งเสริมให้เกษตรกรใช้สารชีวภัณฑ์ในการควบคุมศัตรูพืชทดแทน เพื่อปรับระบบการผลิตข้าวให้มีความปลอดภัย ได้มาตรฐานและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การใช้สารชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืช เป็นกลไกการใช้สิ่งมีชีวิตทำลายศัตรูพืช ซึ่งมีความจำเพาะเจาะจงต่อศัตรูพืชชนิดนั้น ๆ ไม่ทำลายสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ ในระบบนิเวศ

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรใช้สารชีวภัณฑ์ในการควบคุมศัตรูพืชทดแทนการใช้สารเคมี
๒. เพื่อพัฒนาการผลิตผลไม่ให้ปลอดภัยได้มาตรฐาน และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

เป้าหมาย

เกษตรกร ตำบลโคกโคเฒ่า หมู่ ๑ - ๔ จำนวน ๕๐ ราย

พื้นที่ดำเนินการ

ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน หมู่ที่ ๑ -๔ ตำบลโคกโคเฒ่า

ระยะเวลา

เดือนตุลาคม ๒๕๖๒ - กันยายน ๒๕๖๕

แผนการดำเนินงาน

๑. ประชาสัมพันธ์โครงการ
๒. จัดทำแผนการฝึกอบรม
๓. สนับสนุนงบประมาณในการซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการทำสารชีวภัณฑ์

วิธีการดำเนินงาน

๑. ประชาสัมพันธ์โครงการ ฯ ในที่ประชุมกำนันผู้ใหญ่บ้านและรับสมัครเกษตรกรผู้สนใจ
๒. จัดทำแผนการฝึกอบรม โดยกำหนดจัดฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้การผลิตสารชีวภัณฑ์ สาธิต

การผลิตสารชีวภัณฑ์ จำนวน ๑ วัน

๓. สนับสนุนงบประมาณในการซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการทำสารชีวภัณฑ์

งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์/แผนการใช้เงิน

งบประมาณภายในวงเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท

- ค่าอาหารกลางวัน ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ภายในวงเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท
- ค่าสมนาคุณวิทยากร ภายในวงเงิน ๕,๐๐๐ บาท
- สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ ภายในวงเงิน ๓๕,๐๐๐ บาท

ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินโครงการ

- เกษตรกรที่มีความรู้และทักษะในการผลิตสารชีวภัณฑ์
- เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิต
- ผลผลิตปลอดภัยจากสารเคมี
- รักษาสมดุลของธรรมชาติ

ชื่อโครงการ โครงการพัฒนาการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน

ผู้รับผิดชอบโครงการ

- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลโคโคเคาะ
- สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี

หลักการและเหตุผล

พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ.๒๕๔๘ เป็นกฎหมายที่ให้การสนับสนุนการประกอบกิจการของเศรษฐกิจชุมชนบนพื้นฐานของการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียง โดยส่งเสริมให้ชุมชนนำความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาเป็นสินค้าและบริการที่เป็นเอกลักษณ์ โดยสนับสนุนให้มีการรวมตัวกันประกอบกิจการในลักษณะของวิสาหกิจชุมชน ซึ่งจะสร้างงาน สร้างรายได้และทำให้ชุมชนพึ่งตนเองได้ รวมถึงเป็นรากฐานในการสร้างความมั่นคงให้กับเศรษฐกิจของประเทศ การดำเนินงานส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนมีขั้นตอนและกลไกการดำเนินงานที่สำคัญ ๓ ประการ ได้แก่ การรับรองสถานภาพวิสาหกิจชุมชน การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชน และการดำเนินงานของคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนในการกำหนดแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ซึ่งกรมส่งเสริมการเกษตรทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน รวมถึงการทำหน้าที่นายทะเบียนวิสาหกิจชุมชน และการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนตามภารกิจที่เกี่ยวข้องกับกรมส่งเสริมการเกษตร

โดยวิสาหกิจชุมชนมีความแตกต่างกันทั้งประเภทการประกอบกิจการและศักยภาพของกิจการ การส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจึงต้องใช้องค์ความรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาให้วิสาหกิจชุมชนพัฒนาไปเป็นผู้ประกอบการชุมชนที่เข้มแข็ง ในขณะที่การเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างประชากรที่ทำให้ประเทศไทยเข้าสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุไม่เพียงทำให้กรมส่งเสริมการเกษตรเกิดการหมุนเวียนอัตรากำลังทำให้มีเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานรุ่นใหม่มเพิ่มขึ้น ซึ่งเจ้าหน้าที่ดังกล่าวต้องมีการพัฒนาศักยภาพในการดำเนินงานส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน วิสาหกิจชุมชนเองก็ประสบกับปัญหาสมาชิกที่ดำเนินงานมีอายุสูงขึ้นและไม่สามารถดำเนินงานกิจการได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องหาบุคลากรรุ่นใหม่เข้ามาดำเนินกิจการต่อ ซึ่งอาจรวมไปถึงการส่งเสริมให้คนรุ่นใหม่เข้ามาเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนเพิ่มมากขึ้น

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนให้มีความชัดเจน และเป็นรูปธรรม
๒. เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรผู้ปลูกข้าวให้มีความมั่นคง
๓. เพื่อพัฒนาการผลิตสินค้าให้มีประสิทธิภาพและมาตรฐาน
๔. เพื่อให้กลุ่มเมล็ดข้าวพันธุ์ดีเป็นพื้นฐานในผลิตเมล็ดข้าวในรุ่นถัดไป

เป้าหมายที่จะดำเนินการ

วิสาหกิจผู้ปลูกผักและไม้ผลโคโคเคาะ ที่อยู่ ๒๑๔ หมู่ที่ ๑ ตำบลโคโคเคาะ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี สมาชิก ๕๒ ราย

วิเคราะห์ศักยภาพ

๑.สิ่งที่มี

- ๑.๑ สมาชิกวิสาหกิจชุมชนทั้งหมดปลูกข้าวเป็นหลักและพืชผัก
- ๑.๒ เกษตรกรมีประสบการณ์และความรู้ความชำนาญในการปลูกข้าว

๑.๓ สมาชิกวิสาหกิจชุมชนบางรายมีต้นทุนการผลิตข้าวลดลงจากเดิม เนื่องจากเป็นเกษตรกรสมาชิกกลุ่มแปลงใหญ่ จึงมีการปฏิบัติตามกระบวนการเรียนรู้ที่หน่วยงานเข้ามาถ่ายทอดความรู้ในเรื่องการลดต้นทุน เช่น การผลิตและการใช้สารชีวภัณฑ์ แมลงศัตรูพืชและแมลงศัตรูธรรมชาติ การสำรวจและการวินิจฉัยโรคและแมลง

๑.๔ พื้นที่ทำการเกษตรอยู่ในระบบชลประทาน

๒. สิ่งที่ขาดและสามารถจัดหาได้เอง

๒.๑ การดำเนินงานของคณะกรรมการยังมีบทบาทไม่ชัดเจน

๒.๒ การกำหนดกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ขาดการจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร

๓. สิ่งที่ขาดและต้องการการส่งเสริมและสนับสนุน

๓.๑ การพัฒนาการผลิตสินค้าให้มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐาน

๓.๒ การพัฒนาความรู้ด้านการจัดการการตลาด

การบริหารจัดการ

๑. ด้านการบริหารสมาชิก (ระยะเวลาดำเนินการ เมษายน ๒๕๖๓)

๑.๑ กำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการและสมาชิกให้ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร และเผยแพร่ให้สมาชิกทราบ

- การเลือกตั้งประธาน คณะกรรมการวิสาหกิจชุมชน โดยกำหนดเป็นวาระ ๒ ปี ซึ่งการเลือกตั้งคณะกรรมการ สามารถพิจารณาจากความเหมาะสม ความชำนาญ ประสบการณ์

- กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการอย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษรและประกาศอย่างเป็นทางการ

- ชี้แจงบทบาท อำนาจ หน้าที่ ความรับผิดชอบให้สมาชิกทราบ เพื่อให้เกิดการรับรู้และปฏิบัติตามตำแหน่งที่ได้รับมอบหมายและประสานงานได้อย่างถูกต้อง

๑.๒ กำหนดเป้าหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับขององค์กรเป็นลายลักษณ์อักษร

- เพื่อให้เกิดแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน

- เพื่อให้สมาชิกในวิสาหกิจชุมชนมีความเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน

- เพื่อให้การดำเนินกิจการวิสาหกิจชุมชนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

โดยสามารถแบ่งกฎ ระเบียบ ออกเป็นด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการบริหารจัดการ ด้านการผลิต ด้านบัญชีและการเงิน เป็นต้น และมีการติดประกาศตามความเหมาะสม ส่งผลให้การผลิตสินค้าของวิสาหกิจชุมชนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๒. ด้านการบริหารทุน (ระยะเวลาดำเนินการ พฤษภาคม – กรกฎาคม ๒๕๖๓)

๒.๑ ระดมทุนในลักษณะการถือหุ้น

- เพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการเป็นเจ้าของร่วมกัน

- เพื่อให้มีเงินทุนเพียงพอในการดำเนินกิจกรรม

วิสาหกิจชุมชน กำหนดกติกา/หลักเกณฑ์ในการถือหุ้น ซึ่งต้องกำหนดเพดานหุ้นให้ชัดเจน ต้องกำหนดรายละเอียดให้ชัดเจน เช่น ราคาหุ้น จำนวนการถือหุ้น การจ่ายผลตอบแทน เป็นต้น และต้องมีการชี้แจงให้สมาชิกได้รับทราบและทำความเข้าใจ ตลอดจนจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างชัดเจน

๓. ด้านวัตถุดิบและการผลิต (ระยะเวลาดำเนินการ มิถุนายน ๒๕๖๓)

๓.๑ จัดกระบวนการเรียนรู้และจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้สมาชิก ในประเด็นเทคโนโลยี การผลิตที่เหมาะสมโดยมุ่งเน้นการลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มผลผลิต และการผลิตให้ได้มาตรฐาน (GAP)

๓.๒ ส่งเสริมการซื้อการรับรองมาตรฐาน (GAP) ให้แก่สมาชิก โดยชี้แจงทำความเข้าใจให้ตระหนัก และเห็นความสำคัญของการทำการแบบเกษตรปลอดภัย ให้ความรู้เกี่ยวมาตรฐาน (GAP)

๔. ด้านการบริหารการตลาด (ระยะเวลาดำเนินการ กรกฎาคม ๒๕๖๓)

๔.๑ จัดกระบวนการเรียนรู้และจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้สมาชิก ด้านการจัดการการตลาด

๔.๒ จัดทำแผนธุรกิจ โดยมีการวางแผนในด้านต่าง ๆ และมีการทบทวนแผนการดำเนินการเป็นระยะ เพื่อเป็นเป้าหมายในการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม สามารถนำเสนอและขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและแหล่งเงินทุน

สถานที่ดำเนินการ

วิสาหกิจชุมชนส่งเสริมผลิตข้าวพันธุ์ดี ที่อยู่ ๒๑๔ หมู่ที่ ๑ ตำบลโคกโคเฒ่า อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ระยะเวลา

ตุลาคม ๒๕๖๒ – กันยายน ๒๕๖๖ (ปีละ ๑ ครั้ง)

งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์/แผนการใช้เงิน

งบประมาณภายในวงเงิน ๖๕,๐๐๐ บาท

- การอบรมถ่ายทอดความรู้

- ค่าอาหารกลางวัน ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ภายในวงเงิน ๘,๐๐๐ บาท

- ค่าสมนาคุณวิทยากร ภายในวงเงิน ๕,๐๐๐ บาท

- สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ ภายในวงเงิน ๒,๐๐๐ บาท

- ขอรับการสนับสนุนด้านปัจจัยการผลิต ดังนี้

๑) เมล็ดพันธุ์ข้าว (พันธุ์หลัก) ปทุมธานี ๑ จำนวน ๑,๐๐๐ กิโลกรัม ๆ ละ ๒๗ บาท เป็นเงิน ๒๗,๐๐๐ บาท

๒) เมล็ดพันธุ์ข้าว (พันธุ์หลัก) กข ๕๗ จำนวน ๑,๐๐๐ กิโลกรัม ๆ ละ ๒๓ บาท เป็นเงิน ๒๓,๐๐๐ บาท

ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินโครงการ

ผลผลิต (Output)

๑. สมาชิกวิสาหกิจชุมชนเข้าร่วมประเมินศักยภาพและจัดทำแผนพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชน

๒. วิสาหกิจชุมชนได้รับการสนับสนุนกลไกการทำงานตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ ให้สามารถขับเคลื่อนการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลลัพธ์ (Outcome)

๑. สมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่ร่วมประเมินศักยภาพและจัดทำแผนพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชนสามารถแผนพัฒนากิจการไปใช้พัฒนากิจการไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๖๕

๒. วิสาหกิจชุมชนได้รับการสนับสนุนกลไกการทำงานตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ ให้สามารถขับเคลื่อนการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ร้อยละ ๘๐

ตัวชี้วัด

๑. สมาชิกวิสาหกิจชุมชนสามารถจัดทำแผนพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชนได้ ๕๒ ราย

ผู้รับผิดชอบโครงการ

- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลโคกโคเฒ่า
- สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี

หลักการและเหตุผล

เกษตรกรตำบลโคกโคเฒ่าทำการเกษตรเคมีมากกว่าอีกรูปแบบตามธรรมชาติ การใช้ปุ๋ยเคมีเพื่อการเกษตรประเทศไทยมีแนวโน้มมากขึ้นแต่กำลังความสามารถในการผลิตปุ๋ยเคมีเพื่อการเกษตรของประเทศไทยนั้นไม่เพียงพอจึงจำเป็นต้องนำเข้าปุ๋ยเคมีจากต่างประเทศทำให้ประเทศไทยเสียดุลการค้า การใช้ปุ๋ยเคมีในปริมาณมากแทนธาตุอาหารที่เป็นอินทรีย์วัตถุและการใช้สารเคมีฆ่าแมลงแทนสมุนไพร เพื่อการกำจัดศัตรูพืชก่อให้เกิดปัญหาด้านต่าง ๆ เช่น

๑. ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม เช่น เกิดจากสารปนเปื้อนของสารเคมีในแหล่งน้ำและดินทำให้ระบบนิเวศของสิ่งมีชีวิตเสียไป

๒. ปัญหาต่อความปลอดภัยสุขภาพของเกษตรกรซึ่งจะส่งผลให้สุขภาพชีวิตของเกษตรกรต่ำลงเนื่องจากได้รับสารเคมีเข้าไปในร่างกายมากๆ ตลอดจนปัญหาการตกค้างของสารเคมี ผลิตผลทางการเกษตร ส่งผลให้เกิดอันตรายต่อผู้บริโภค

ในขณะที่การใช้ปุ๋ยและสารเคมีส่งผลเสียต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้นประจวบกับมีการรณรงค์ให้เกษตรกรหันมาให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อม คุณภาพของพืชผักและใส่ใจผู้บริโภคมากขึ้น ปัจจุบัน เกษตรกรมีความสนใจการเกษตรแบบธรรมชาติและหรือเกษตรยั่งยืนกันมากขึ้น จึงใช้สิ่งต่างๆ ในธรรมชาติที่อยู่ใกล้ตัว มาทดลองและประยุกต์ให้เป็นประโยชน์มากขึ้น การเกษตรแบบธรรมชาติโดยใช้เทคนิคทางด้านจุลินทรีย์ ที่มีอยู่ในท้องถิ่นหรือในธรรมชาตินี้ เป็นภูมิปัญญาที่ได้พัฒนาในหลายประเทศ เช่น เกาหลี ไทย เป็นต้น จนได้น้ำหมักชีวภาพหรือน้ำหมักชีวภาพไว้ใช้ประโยชน์ได้หลายอย่าง น้ำหมักชีวภาพหรือน้ำหมักชีวภาพหรือปุ๋ยน้ำชีวภาพแล้วแต่จะเรียกซึ่งมีความหมายเหมือนกัน

จึงมีแนวความคิดที่จะนำวัสดุที่เหลือใช้ทางการเกษตร เช่น สับปะรด และกากน้ำตาล นำมาผลิตเป็นปุ๋ยหมักชีวภาพ ดังนั้นการเอา จุลินทรีย์ ช่วยในการเร่งปฏิกิริยาการย่อยสลายผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่เหลือใช้ให้เป็นปุ๋ยชีวภาพเพื่อทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีในการเกษตรเพื่อลดต้นทุนการผลิตการเกษตรลดการนำเข้าปุ๋ยเคมีจากต่างประเทศที่มีราคาสูง ลดปัญหาสิ่งแวดล้อมและปัญหาต่อสุขภาพต่อเกษตรกรและผู้บริโภค

วัตถุประสงค์โครงการ

๑. เพื่อให้เกษตรกรได้เรียนรู้การผลิตสารชีวภาพอย่างถูกต้อง
๒. เพื่อส่งเสริมการใช้สารชีวภาพทดแทนเพื่อลดการเผาต่อซังข้าว

เป้าหมาย

ศพก. เครือข่าย ตำบลโคกโคเฒ่า เกษตรกรจำนวน ๒๐ ราย

ระยะเวลาดำเนินงาน

เดือน ตุลาคม ๒๕๖๒ – กันยายน ๒๕๖๖ (๔ ปี)

พื้นที่ดำเนินการ

ศพก. เครือข่ายตำบลโคกโคเฒ่า

แผนการดำเนินงาน

๑. ประชาสัมพันธ์โครงการ
๒. จัดทำแผนการฝึกอบรม

วิธีการดำเนินงาน

๑. ประชาสัมพันธ์โครงการ ฯ ในที่ประชุมกำนันผู้ใหญ่บ้านและรับสมัครเกษตรกรผู้สนใจ
๒. จัดทำแผนการฝึกอบรม โดยกำหนดจัดฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้
๓. สนับสนุนงบประมาณในการซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการทำสารชีวภัณฑ์
๓. ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการ

งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์/แผนการใช้เงิน

งบประมาณภายในวงเงิน ๒๐,๐๐๐ บาท

- ค่าอาหารกลางวัน ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ภายในวงเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท
- ค่าสมนาคุณวิทยากร ภายในวงเงิน ๕,๐๐๐ บาท
- สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ในกาสาธิต ภายในวงเงิน ๕,๐๐๐ บาท

ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินโครงการ

๑. เกษตรกรที่มีความรู้และทักษะในการผลิตสารชีวภาพ จำนวน ๒๐ ราย
๒. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ สามารถลดการเผาตอซังลง ร้อยละ ๕๐